Детска градина№6 „Палечко“ Община Варна

Утвърждавам.....

/ Р. Велева/

Утвърдена със Заповед № 479./ 14 .09.2026г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

на Детска градина

№6„Палечко“

2026 – 2027г.

Въведение

Педагогическото взаимодействие е процес насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите по Наредба № 5 от

03.06.2016 г. за предучилищно образование.

Детска градина №6„Палечко“ осигурява игрова дейност във всички видове организация на предучилищното образование през учебно и неучебно време. Подходите, които се използват са: индивидуален, личностен, интегрален, конструктивен. Постиженията на децата се отразяват в детско портфолио.

Педагогическото взаимодействие в Детска градина №6„Палечко“ се организира в основна форма и в допълнителни форми.

Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само в учебното време и осигуряват постигането на компетентностите, като очаквани резултати. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение. Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на Детска градина №6„Палечко“ Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие по образователни направления и възрастови групи:

Образователни направления	**първа възрастова група**	**втора възрастова група**	**трета възрастова група**	**четвърта възрастова група**
Български език и литература	2	3	3	4
Математика	2	2	3	4
Околен свят	1	2	2	2
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Конструиране и технологии	1	1	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
общ брой педагогически ситуации	**13**	**15**	**17**	**19**

Посоченият брой на педагогическите ситуации за всяка възрастова група е регламентиран в Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищно образование. Максималният брой на педагогическите ситуации не може да надвишава минималния общ брой с повече от 5 педагогически ситуации за целодневна организация, и с повече от две педагогически ситуации – за полудневна и почасова организация.

Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

Тематичното разпределение осигурява ритмично и балансирано разпределение на съдържането по образователни направления и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите на проследяване на постиженията на децата. Тематичното разпределение се разработва като се отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда.

Цели, философия, приоритети и основни принципни положения на програмната система за всяка група. Очаквани резултати при реализиране на

Педагогическите ситуации;

Цели на Програмната система:

1. Създаване на условия за ранно детско развитие и подготовка на детето за училище – социална, познавателна, специална;
2. Прилагане на образователни модели, съобразно европейските ключови компетенции и целите на стратегията на детската градина за подобряване на образователните постижения на децата.
3. Овладяване на български книжовен език като основа за опознаване на света, за общуване, за разширяване на познанието и систематизиране на детския опит в междукултурна среда.

Философия:

1. Щастливо детство;
2. Цялостно развитие на детето;
3. Играта – ключова дейност;
4. Утвърждаване на националната идентичност**.**

Приоритети на Програмната система:

1. Равен достъп до качествено образование на всички деца;
2. Качество на образователната услуга и продукт;
3. Измеримост/стандартизация;

4. Интегриране – естествени интегративни връзки между образователните направления, интегриране на ресурси, възможност за интегриране на човешкия ресурс – работа в екип;
5. Интерактивни педагогически технологии за игрово-образователно пространство в ДГ №6,,Палечко,, като основа за бъдещото продължаващо обучение и индивидуален прогрес – универсалност на играта в процеса на педагогическото взаимодействие;
6. Екологосъобразна социализация;
7. Емоционално балансирано пространство на взаимодействие в реална и виртуална среда между дете –учител – родител – общност;
8. Личностно ориентиран процес – детето активен субект – съхранявайки идентичността и уникалността на детската личност при максимално разгръщане потенциала й и готовност за началната училищна степен, възпитавайки я в емпатия в мултикултурна среда в глобализиращият се свят, учителят – ментор;
9. Интегриране на предучилищната и начална училищна степен – преход от една образователна степен в друга със съдействието на квалифицирани педагози като значим компонент от организираната развиваща се среда в детската градина, а в последствие – адаптивност от ситуация към предметната система;
10. Развиваща – удовлетворяваща потребностите и очакваните резултати на потребителите на образователната услуга – деца, учители, родители, общност;
11. Креативност – възможност за избор или изграждане на образователни технологии от педагога, вземане на информирани професионални решения от педагога;
12. Среда, предпоставяща критическо мислене и креативност на детската личност;

13. Правата на детето;
14. Модели за работа с родителска общност;
15. Дигитална компетентност – ИКТ в педагогическото взаимодействие, проекти, презентиране.

Стратегически цели

1.Дефинирането на целите е подчинено на стремежа към организиране на ефективен възпитателно-образователен процес чрез конкретизиране мястото и съдържанието на основните дейности за осигуряване жизнеспособността и здравето на децата. Важно е търсенето на разнообразни пътища за демократизация и хуманизация на работата с децата, като пълноценно се използват възможностите на сензитивния период за личностното развитие.

2.Изчистването на възпитателно-образователния процес от дидактизъм, скованост и строга регламентираност и съобразяване с детските интереси, желания и възможности ще ориентира обучението към провокиране на мисленето и самостоятелността, към формиране на практически умения и към развитие на личността. Утвърждаването на действени взаимоотношения на детската градина със семействата, обществеността и училището ще допринесат в голяма степен за осигуряване на необходимите педагогически условия и материално - техническа база за отглеждане и възпитание на децата.

Глобална цел

Нашата цел е да помагаме в развитието на капацитета и способностите на децата, да създаваме и поддържаме желанието им за постигане на успех във всички техни начинания. Ние насърчаваме чувството за осведоменост, отговорност и уважение към себе си, към другите, към семейството и общността, както и волята за личностно израстване. Ефективно подпомагаме и стимулираме децата в различни области, но най –вече по отношение на спазване правата им, интеграция, социализация и равен достъп до качествено образование.

Цели:

1. Повишаване качеството на предучилищното образование и постигане максимално високи резултати при възпитанието и обучението на децата в съответствие с ДОС по образователните и динамичните промени в развиващото се демократично общество.
2. Формиране на потребности, интереси и нагласи за обучение и самоусъвършенстване през целия живот както при децата, така и при служителите.
3. Развиване на физическото, духовното и нравствено здраве на децата, с цел изграждане на физически и морално здрави и дееспособни личности.
4. Развиване на интелектуалните възможности и комуникативните способности на личността, нейната индивидуалност и самостоятелност.
5. Прилагане на иновативни образователни технологии и европейски компетенции.
6. Осъществяване на партньорство и сътрудничество с родители, други детски заведения, културни, обществени и други институции.
7. Възпитаване на децата в дух на толерантност, уважение към другите и утвърждаване на собствената си идентичност.
8. Формиране на национално самосъзнание, възпитаване в родолюбие и съпричастност както към националните, така и към глобалните проблеми на човечеството.
9. Повишаване мотивацията и удовлетвореността от работата на деца, учители и родители.
10. Интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие на всяко дете в съответствие с възрастта, потребностите способностите и интересите му.
11. Съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност.

12. Придобиване на компетентности , необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности.
13. Ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете.
14. Осигуряване на образователен процес, свързан с образователните направления и образователните ядра, определени от ДОС.
15. Осигуряване на взаимодействие между дейностите на детето, в съответствие със задачите по образователни направления и образователни ядра към всяко направление.
16. Активно присъствие на игрови ситуации и игрови подходи в образователния процес по всички направления. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всички граждани. Формиране на толерантност и уважение към правата на децата и хората с увреждания.
17. Познаване на националните ,европейските и световните културни те ценности и традиции. Разбирането за предучилищното образование в детската градина като система и процес, осигуряващи в единство отглеждане, възпитание, социализиране съобразени с ДОС.
18. Предучилищното образование полага основите на учене през целия живот , като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно –нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на децата, вземайки предвид значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие.

Предучилищното образование създава условия за :

1. Цялостно развитие на детската личност;
2. Придобиване на съвкупност от компетентности -знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование. Компетентностите са дефинирани като

очаквани резултати от възпитанието , обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления.

Основни принципни положения на Програмната система:

За първа възрастова група:

1. Осигуряване на равнопоставеност на всички деца при отчитане на индивидуалния им опит, възможности и темп на развитие;
2. Развиване на самостоятелност, инициативност, стремеж към усъвършенстване и отговорност у детето;
3. Формиране на умения за решаване на познавателни и практически задачи, за ориентиране в проблемни ситуации и откриването на решения на проблеми;
4. Формиране на умения за работа в група;
5. откриване на творческите заложби у всяко дете и осигуряване на условия за разгръщане и проявяването им;
6. Формиране на социални и комуникативни умения;
7. Формиране на динамична система от представи, умения и отношения;
8. Оптимално съчетаване на умствена и практическа работа;
9. Осигуряване на максимална възможност за игра и физически упражнения.

За втора възрастова група:

1. Осигуряване възможности на всяко дете да изразява собственото си мнение и да отстоява своята позиция;
2. Създаване на условия за разгръщане и изява на индивидуалния потенциал на всяко дете. Удовлетворяване на потребностите му за развитие, самочувствие, и самоувереност, спокойствие в общността на другите;

3. Осмисляне на основни права и задължения и формиране на умения у детето да ги отстоява и спазва;
4. Осигуряване на качествено възпитание и обучение и обучение на всички деца, съобразени с условията, в които се намират;
5. Обучение с ясно изразен практически, приложен, продуктивни пресъздаващ характер с приоритет на формиране на когнитивни и речеви умения;
6. Прилагане на педагогически технологии на обучение с ясно изразена интерактивна и иновационна насоченост, ориентирани по посока на самоутвърждаване на личността на детето и развиване на неговата креативност. **За трета възрастова група:**
    1. Утвърждаване на личността на детето в заобикалящата общност. Формиране на желание за сътрудничество и партниране, уважение и зачитане на

чуждото мнение, толерантност и взаимодействие, подчинено на общи и различни цели;

2. Осигуряване на възможности за всяко дете да изразява собственото си мнение и да осъзнава и отстоява своята позиция;
3. Ефективност на образователните технологии на основата на тясно обвързване на съвременната теория с конкретните педагогически практики;
4. Осъществяване на взаимодействието между детето и педагога на основата на доверие и взаимно уважение;
5. Превръщане на педагога в образец на подражание;
6. Приоритетно изграждане на детска общност за извършване на съвместна работа като среда за активна социализация; формиране на умения за общуване

За четвърта възрастова група:

1. Детето е център на педагогическото взаимодействие;

2. Продължаване и завършване концепцията на идеята за подготовка на детето за училище, която да е базирана върху натрупания детски опит, реално проявяваните от него потребности и оптимално възможните темпове на развитие и разгръщане на индивидуалните и творческите му заложби.
3. Да се подпомага изграждането на детската индивидуалност чрез постигане на процес на активно и насочващо общуване и взаимодействие с детето, при което възможностите, потребностите и предпочитанията определят принципите, формите, методите и похватите на работа на педагога и дейностите в детската градина.
4. Детето да има умения за учене-активно, познавателно ,емоционално отношение към учебната дейност. Да умее да планира и целенасочено да изпълнява задачи. Детето да има познания и самооценка за себе си. Да проявява самостоятелност и инициативност.
5. Реализиране на образователния процес като взаимодействие, при което децата са активни, мотивирани, мислещи, а педагогът е помощник и партньор;

Концептуални идеи на Програмната система.

Тематично разпределение на целите и на организационните форми на педагогическото взаимодействие

Програмната система е създадена в името на детето, в помощ на учителя и в подкрепа на родителя. Тя подпомага учителя, за да осигури условия за пълноценно детско развитие, така че:

1. Детето да е спокойно, щастливо, уверено и успешно да навлиза в света, чрез игри, познание, радост и творчеството.
2. Учителят уверено и с удовлетворение да постига по- добри резултати в ежедневната си работа с децата и родителите.

3. Родителят да „израства” заедно с детето си, като го подкрепя в развитието, подпомага разгръщането на неговия потенциал.

Основните принципни положения, които за залегнали при организацията на педагогическия процес, при подбора и структурирането на образователното съдържание и провеждането на педагогическите ситуации са:

1. Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие.
2. Детето е различно, уникално и неповторимо в този свят, както и вие – неговите учители и неговите родители.
3. Детето се развива само в интеракцията – дете-възрастен.
4. Отношението към детето – с уважение към неговата личност и подкрепа неговата индивидуалност.
5. Осигуряване на условия за равен старт на всички деца, базиран на възрастта и индивидуалните темпове на тяхното развитие.
6. Включване на „различното” дете в живота на групата, чрез подкрепа и уважение от детския педагог, децата в групата и техните родители.
7. Уважение към различните етноси и култури.
8. Педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование; утвърждаване на доброжелателно и самоуверено поведение при общуване си с връстници и възрастните.
9. Интегриране на образователното съдържание по всички образователни направления.
10. Проследяването на детските постижения е на основание на трите етапа на учебния процес:
    - възприемане на информацията;
    - разбиране и анализ;

- приложение на информацията в нови непознати ситуации и условия.

11. Отношението към родителите – индивиди, които са отговорни за развитието на потенциала на детето, за да може успешно да се справя в живота – е взаимно уважаващо се, толерантно и подкрепящо.

Програмната система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно, нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

Очаквани резултати при реализиране на Програмната система:

1. Постигане целта на образователния процес в предучилищна възраст;
2. Личностно и общо психично развитие на детето, чрез неговата индивидуална и групова игрова и познавателна дейност;
3. Компетентно тематично разпределение на съдържанието по образователни направления за всяка възрастова група;
4. Конкретизиране проследяването на резултатите от предучилищното образование;
5. Ефективно сътрудничество между детската градина и родителите в процеса на възпитание, социализация и обучение на децата;
6. Оптимални взаимодействия между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

1.Подходи на педагогическо взаимодействие. Основен и водещ подход, който педагогическите специалисти ще прилагат в своята работа е **Учене чрез преживяване в играта**.

Системата от подходи осигурява единство на обучение и възпитание, базирани върху партньорска комуникация между детето и педагога, съществуващ опит, непрекъснато развиващи се потребности и желания на детето, и динамично развиващи се представи, умения и отношения, заложени като очаквани резултати в нормативните документи за предучилищната образователна степен.

1.1. Подходите на педагогическо взаимодействие, базисът за реализиране на програмната система са следните:

1.1.2.Субект – субектно взаимодействие, работа в екип.

Подходът предполага активност (субективност) на всички участници, с идеята детето да е център на педагогическото взаимодействие. Учителят регулира, насочва и стимулира децата. Правилно въздействие ще се получи, когато педагогът се съобрази с особеностите на взаимодействието и когато получи положителни резултати. Всяка възрастова група има своите особености, но те могат да се обособят в три компонента:

- Отчитане и съобразяване с възрастовите особености на децата. Необходимо е да се направи преценка на сложността на образователното съдържание;
- Отчитане на личностните особености на всяко дете - съобразяване с всяка индивидуалност и различие при децата;
- Отчитане на възможностите на педагогическата среда- с какво разполага и какво може да предостави, за да се облекчи протичането на педагогическия процес.

1.1.3.Личностно - хуманен и индивидуален подход към всяко дете. Личният опит е в основата на субективния опит – детската градина осъзнава и систематизира стихийния опит на детето;

- Осигуряване на самоактуализация на индивидуалността – стабилност, присъединяване и приемане, самоуважение и толерантност.
- **Индивидуален** – съобразяване с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и сензитивност; опознаване на

силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие. Така този подход осигурява емоционален и психологически комфорт на детето, като стимулира неговия личностен напредък, интелектуално развитие и себеутвърждаване;

- **Личностно-хуманен -** подпомагане и насърчаване на всяко дете да прави своя избор чрез провеждането на различни дейности, с оглед неговото цялостно развитие; оказване на уважение, обич и подкрепа; съобразяване с потребностите и интересите на детето като субект; подпомагане на детето в изграждане на позитивен Аз-образ.
- **Рефлексивен подход-** дава възможност на педагога максимално да се съобрази с познавателните възможности и с интересите на децата, дава ясна практическа насоченост и осмисленост на знанията и обучението като цяло.
- **Ситуационен подход -** включва система от външни по отношение на детето условия, стимулиращи и опосредстващи неговата активност в процеса на педагогическото взаимодействие. Прилагането на ситуационния подход позволява да се проектират педагогически ситуации, които рефлектират върху практиката. Той е личностно ориентиран подход, използван във възпитателната практика. Ситуационният подход предполага използването на разнообразни ситуации съобразени с потребностите и интересите на децата, с техните възрастови и индивидуални особености.
- **Комплексен подход–** обединяване на всички главни и подпомагащи социално педагогически фактори като взаимно допълващи се за осигуряване на пълноценен живот на децата; цялостното поведение на детето да протича в социален контекст в среда на положително настроени връстници и възрастни;
- **Системно-интегрален подход** – системност и последователност при подбора на темите и очакваните резултати за всяко

образователно направление и интегриране между различните образователни направления

- **Диференциран подход** – отчитане индивидуалните особености и компетентностите на децата и на групата, съобразяване с конкретните условия, ситуация и особености на макросредата;
- **Дейностен** - прагматичен подход в обучението, т.е. „учене чрез участие", „учене чрез правене";
- **Холистичен** – детската личност е цялостна динамична система, затова е необходимо да се работи за развитие на всичките й страни; педагогът да обхваща и вижда цялата картина;
- **Синергетичен** – насочен към създаване на модели на образование, постигащи адекватност със съвремието; изискващ създаване на условия за растеж, развиване на личния потенциал, зачитане на човешкото достойнство, осигуряване качество на живот за всяко дете.
- **Комуникативно-експресивен и креативен подход:**

  - Разчита се на неформални контакти, общи желания, идеи и проекти;
  - Подпомага се индивидуалната експресивност на детето;
  - Акцентира се върху креативните прояви в играта, познанието, общуването;
  - Развиват се комуникативни умения, умения за самопредставяне и за работа с другите – в малки групи и в екип.

2. Форми на педагогическо взаимодействие. Видове форми на обучение в детската градина

- **Дефиниране:** Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са: учителят и детето. При осъществяване на педагогическо

взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии и физическа култура). Игровата дейност е базиса на всички видове форми на взаимодействия през учебното и неучебното време в детската градина.

- **Формите** за педагогическо взаимодействие в програмната система са: основна и допълнителна.

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

2.1.Педагогическата ситуация - основна форма на педагогическо взаимодействие.

Основната форма за организиране на обучението в детската градина е педагогическата ситуация. Ситуацията е форма за организиране на педагогическото взаимодействие в детската градина тъй като обучението в детската градина се интегрира с възпитанието в процеса на педагогическото взаимодействие. Ситуацията като форма на взаимодействието е и форма на обучението в детската градина. В това се изразява и спецификата на предучилищното обучение. Същностните характеристики на педагогическата ситуация са следните:

- тя организира дейностите на двата субекта на предучилищното обучение детският учител и детето в единство;
- интегрира етапите на обучението в детската градина (възприемане на нови знания, обобщаване и систематизиране на знанията и затвърждаване на знанията и формиране на умения).
- В ситуацията се усвоява конкретно образователно съдържание, реализирано чрез темата. Това съдържание е различно според образователните направления

- Във всяка ситуация се конкретизират образователните цели и задачи, които са определени за съответните теми от настоящата програмна система и държавните образователни стандарти по образователни направления и възрастови групи. Вписват се в дневника на всяка група и годишните тематични разпределения на учителите.
- Целите на ситуацията се реализират чрез педагогическа технология включваща методи, техники, средства и материали. При реализацията на образователните цели се спазват принципите на предучилищното обучение.
- Във всяка ситуация се реализират предварително очаквани резултати (това са формирани от детето компетенции, като знания, умения и ценностни отношения), които са зададени от програмната система по съответното образователно направление и произтичат от настоящата програмна система и държавните образователни стандарти по направления и възрастови групи.
- Ситуацията се провежда с определен контингент деца, който представлява възрастовата група в детската градина. Провежда се на определено място – най често в занималните на всяка група и е с определена продължителност.
- Времетраенето на ситуацията по всяко направление зависи от възрастовата група, като за първа и втора възрастова група е в рамките на 15 – 20 минути, а за трета и четвърта – 20 – 30 минути.
- Ситуацията не се регламентира като организация на взаимодействието на детският учител с децата. В ситуацията се интегрират различни начини на взаимодействието – фронтален, групов и индивидуален.
- Ситуацията не се регламентира строго и като структура , но съвсем условно ситуацията включва – уводна, основна и заключителна част.

- Педагогическата ситуация се подготвя за реализиране в два аспекта - подготовка на децата и подготовка на детският учител.
- Подготовката на децата се изразява в усвоеното образователно съдържание в преходните теми.
- Подготовката на учителя се изразява в планирането на ситуацията чрез т. нар.

план-конспект.
Според водещата образователна цел към педагогическата ситуация се отнасят:

- Обучаващата ситуация – в нея децата усвояват преди всичко нови знания.
- Практическата ситуация - в нея знанията се затвърждават и усъвършенстват като се формират и умения.
- Практико-приложната ситуация – в нея знанията се прилагат практически. Педагогическата ситуация се провежда по регламентиран от програмната система брой и в определени дни от седмицата, по различните образователни направления, това са обучаващите ситуации, практическите ситуации и практико – приложни ситуации, които се провеждат основно преди обяд.
- Педагогическата ситуация протича под формата на игра и се организира само в учебно време – от 15. 09. 2026г. до 31. 05. 2027г.
- Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение. Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.
- Общият седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите, на основание Наредба № 5 от 03. 06. 2016 г. за предучилищно образование в детска градина № 6 „Палечко“е:
    1. за първа възрастова група - 13;

2. за втора възрастова група - 15;

3. за трета възрастова група - 17;

4. за четвърта възрастова група - 19.

Максималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за всяка възрастова група не може да надвишава минималния общ брой с повече от пет педагогически ситуации - за целодневна организация, и с повече от две педагогически ситуации - за полудневна и почасова организация.

2.2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират по преценка на учителя, в съответствие с цялостната организация на деня, психофизическите възможности на децата и установената потребност. Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления.

3. Видове допълнителни форми

- Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;
- Дейности, организирани от учителя в групата – различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, лагери, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.
- Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие се организират и провеждат по преценка на учителя, в съответствие с програмната система, която се прилага в детската градина, цялостната организация на деня и съобразно интересите и потребностите на децата. Те не са задължителни за провеждане като брой по образователни направления и не са фиксирани в определени дни от седмицата. Към тях се отнасят;

Приложно – игровата ситуация – в нея усвоените знания и умения се прилагат в играта. В творчески игри – претворяват се образи и условно се преобразува действителността, възникват по инициатива на децата съобразно опита им (свободни игри с играчки). **Творческите игри биват:**

- Сюжетно-ролеви: посредством избраната роля детето претворява отделни епизоди от труда и взаимоотношенията на хората.
- Игри-драматизации: като влизат в роли на герои от приказки, децата претворяват техните постъпки с помощта на реквизит.
- Строително-конструктивни: действителността се претворява чрез строителни материали и конструктори.

Игрово - познавателната ситуация - в нея знанията и уменията се усъвършенстват в игрова обстановка и мотивация на детската активност – чрез игрите с готови правила – дидактични /ДИ/, автодидактични /АДИ/, подвижни /ПИ/ и музикално-подвижни игри /МПИ/ - втората група игри.

Игри с открити правила – правилата са дадени предварително и те регламентират действията на децата.

- Автодидактични: обучаващи игри с устойчива структура, които се разделят на подвидове; Според материала: предметни, нагледни, словесни и техни комбинации. Според броя на играчите: индивидуални, колективни.
- Подвижни: за упражняване и затвърдяване на различни основни естествено приложни движения (хвърляне, бягане) и за укрепване на мускулите. Видове:

Сюжетни, безсюжетни, спортни. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие към ПИ са още: утринна гимнастика, спортни празници, полудни, състезания.

- Музикални: те приличат на подвижните и са придружени с текст, музика и основната им цел е грациозност в движенията и развитие на ритмичното Игрите се различават по съдържание, характерни особености и по това какво място заемат в живота на детето.

- В програмната система се дава възможност на децата и на учителите да използват по направленията динамични преходи от обучаващи, игрово-познавателни и приложно-игрови ситуации.
- Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие към МПИ са още: развлеченията, празници, тържества ;
- Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие се организират и провеждат през цялата учебна година – в учебно и в неучебно време, ежедневно, сутрин и следобед, по преценка на учителя и са свързани с цялостната организация на деня в детската група.
- Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от определените в държавния образователен стандарт за предучилищно образование, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване живота на детето.
- Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическата ситуация.
- **Допълнителни форми използвани в учебно време**

Наименование: самостоятелни дейности по избор на детето; дейности, организирани от детския учител.

Време за организиране: от 15 септември до 31 май на съответната година.

Приложение: в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън.

Допълнителни форми използвани през неучебно време

Наименование: самостоятелни дейности по избор на детето; дейности, организирани от детския учител.

Време за организиране: от 1 юни до 14 септември на съответната година.

Приложение: в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън.

Разпределяне формите на педагогическо взаимодействие.

Седмичен брой на педагогическите ситуации по образователни направления; Дневна организация на педагогическо взаимодействие при целодневна организация в учебно време 15.09.2026 до 31.05.2027 в Детска градина №6 „Палечко“

Възрастова група	Брой на педагогическите ситуации по образователни направления							Общо за 1 седмица
	Български език и литература	Математика	Околен свят	Изобразително изкуства	Конструиране и технологии	Физическо възпитание	Музика	
Първа група	2	2	1	2	1	3	2	13
Втора група	3	2	2	2	1	3	2	15
Трета група	3	3	2	2	2	3	2	17
Четвърта група	4	4	2	2	2	3	2	19

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕНЯ В ЯСЛЕНА ГРУПА ЗА УЧЕБНА 2026 - 2027 г.

Времетраене	**Дейности**
7.00 - 8.30 / с временно удължаване **/**	**Сутрешен прием. Дейности по избор на децата;** **Дейности, организирани от медицинската сестра** */ комуникативни игри за адаптация и социализиране /*
8.35 – 8.50 ч.	**Утринно раздвижване** */гимнастика, музикално - подвижни игри, др. /*
8.55 - 9.15 ч.	**Подготовка за закуска.Закуска**
9.15 – 9.30 ч.	**Тоалет / гърне, миене на ръце, други /**
9.30 – 10.00 ч.	**Дейности с образователна цел организирани от мед. сестри и педагог –** разказване на приказки, слушане на музика, заучаване на художествени текстове, пеене и танци, изобразителна дейност, модели за овладяване на навици за самообслужване, култура на поведение и др.
10.00 –10.20 ч.	**Миене на ръце, подготовка и подкрепителна закуска /плод /**
10.20 – 10.30 ч.	**Тоалет /гърне /**

10.30 – 11.20 ч.	**Игри и свободно реализирани дейности по избор** */на открито или на закрито / разходки, наблюдения, конструктивни и ролеви игри, музикалноподвижни игри, др/.* **Дейности съобразно потребностите на децата**
11.25 – 11.45 ч.	**Прибиране в занимарнята, тоалет /гърне, миене на ръце, други/**
11.50 – 12,20 ч.	**Подготовка за обяд. Обяд**
12,20 - 15,30 ч.	**Тоалет /гърне /, подготовка за следобедна почивка и сън**
15.30 – 16.00 ч.	**Следобеден тоалет /гърне, миене на ръце /** **Раздвижване** /игри – *подвижни, за раздвижване и емоционална нагласа* /
16,00 – 16,30 ч.	**Подготовка за следобедна закуска. Закуска**
16.30 – 18,30 ч.	**Дейности, организирани от мед. сестри** */ на открито и закрито* /; игри и други свободно реализирани дейности – развлечения, театър, приказки, занимания на маси и др. **Издаване на децата. Общуване с родители** за развитие на детето, поведение и др.

Организация на деня за първа и втора възрастови групи.

В учебно време – 15 септември – 31 май		**В неучебно време – 01 юни – 14 септември**	
Часови интервал	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	Часови интервал	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
07:00- 08:20	Прием на децата. Дейност по избор на децата	07:00 – 08:30	Прием на децата. Дейност по избор на децата
08:50 – 08:40	Утринно раздвижване	08:30 – 08:40	Утринно раздвижване
08:45 – 09:10	Закуска	08:45 – 09:00	Закуска
09:10 – 10:00	Педагогически ситуации, съобразно седмичното разписание	09:00 – 10:00	Допълнителни дейности / Игри. Дейности организирани от учителя и по избор на децата

10:00 – 10:30	Подкрепителна закуска	10:00 – 10:30	Подкрепителна закуска
10:30 – 12:00	Допълнителни дейности, организирани от учителя, по избор на децата и по интереси;	10:30 – 12:00	Дейност по избор, игри, развлечения.
12:00 – 13:00	Обяд	12:00 – 13:00	Обяд
13:00 – 15:30	Следобедна почивка	13:00 – 15:30	Следобедна почивка
15:30 – 16:00	Самообслужване след сън. Подвижни игри след сън.	15:30 – 16:00	Самообслужване след сън. Подвижни игри след сън.
16:00 – 16:20	Закуска	16:00 – 16:20	Закуска
16:20 – 16:40	Педагогически ситуации, съобразно седмичното разписание	16:50 – 18:00	Допълнителни дейности
16:40 – 18:00	Допълнителни дейности, организирани от учителя, по избор на децата, занимания по интереси;	16:00 – 19:00	Игри. Дейности организирани от учителя и по избор на децата. Изпращане
18:00 – 19:00	Игри. Дейности по избор на децата Изпращане	18.00-19.00	Игри. Дейности организирани от учителя и по избор на децата. Изпращане

Организация на трета и четвърта възрастови групи.

В учебно време – 15 септември – 31 май		**В неучебно време – 01 юни – 14 септември**	
Часови интервал	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	Часови интервал	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
07:00 – 08:20	Прием на децата. Дейност по избор на децата	07:00 – 08:30	Прием на децата. Дейност по избор на децата
08:20 – 08:40	Утринно раздвижване	08:30 – 08:40	Утринно раздвижване
08:45 – 09:00	Закуска	08:45 – 09:00	Закуска
09:00 – 10:00	Педагогически ситуации, съобразно седмичното разписание	09:00 – 10:00	Допълнителни дейности / Игри. Дейности организирани от учителя и по избор на децата
10:00 – 10:15	Подкрепителна закуска	10:00 – 10:15	Подкрепителна закуска
10:15 – 10:40	Педагогически ситуации, съобразно седмичното разписание	10:30 – 12:15	Дейност по избор, игри, развлечения.
10:40 – 12:15	Допълнителни дейности, организирани от учителя, по избор на децата и по интереси;	10.00 12.15	Дейности по избор
12:15 – 13:00	Обяд	12:15 – 13:00	Обяд
13:00 – 15:00	Следобедна почивка	13:00 – 15:30	Следобедна почивка
15:00 – 15:30	Самообслужване след сън. Подвижни игри след сън.	15:30 – 16:00	Самообслужване след сън. Подвижни игри след сън.

15:30 – 16:00	Закуска	16:00 – 16:20	Закуска
16:00 – 16:30	Педагогически ситуации, съобразно седмичното разписание	16:50 – 18:00	Допълнителни дейности
16:30 – 18:00	Допълнителни дейности, организирани от учителя, по избор на децата, школи по интереси;	16:00 – 18:30	Игри. Дейности организирани от учителя и по избор на децата. Изпращане
18:00 – 19:00	Игри. Дейности по избор на децата. Изпращане	18.00 19.00	Игри. Дейности организирани от учителя по избор на децата. Изпращане.

Проследяване на резултатите от постиженията на децата – същност, методи и форми.

Методи за проследяване на постиженията; Същност на процеса;

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определят от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: *български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.*

Периодичност на проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и края на учебната годината.

За децата в първа група – в началото на учебната година се провежда обследване, чрез наблюдение на *показателите за ранно детско развитие*: здраве, физическо и двигателно развитие; езиково, познавателно, социално и емоционално развитие; активност, игра и учене.

Показателите за проследяване на резултатите

Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; и физическа култура), като се акцентира и върху показатели свързани със социалното и емоционално развитие.

Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование.

Наблюдение

Основният метод за проследяване на постиженията на децата е включеното наблюдение. То е процес от целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти, в различни среди, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година.

Наблюдението е един от многото начини за събиране на информация относно функционирането на децата като цяло. Най-ефективно и информативно е

наблюдението на детето в неговата естествената среда, която включва – неговият дом и детската група в които всяко дете се развива. Тази среда предоставя на детето широки възможности за ежедневна изява и проява на различните му знания, способности, начини на поведение, както и на неговите затруднения.

Цели на наблюдението:

С помощта на информацията, получена чрез наблюдението детската учителка постига следните цели:

- Опознава индивидуално развитие на децата чрез установяване на техните характерни възрастови и индивидуални особености: нужди, способности, обноски, ограничения и затруднения.

- Планира индивидуална програма за развитие на детето през учебната година, която е насочена към детския потенциал и затруднения.
- Проследява настъпилите промени при децата през учебната годината.
- Периодично уведомява родителите за функционирането на детето в детската градина.

Видове наблюдения:

Детският учител участва в дейността на детето на различни нива – от ниво на *не-участник* в наблюдението; до *пряк участник* в него.

✔ Наблюдение, в което учителят не участва.

Задачата при този вид наблюдение е учителят само и единствено да *наблюдава и проучва* автентичността на детето в обичайните естествени условия и действия в детската група, без да се включва в разговор с него или да се намесва по някакъв начин в ситуацията/играта/общуването, който би могъл да повлияе върху неговото поведение.

Силни страни на наблюдението: спомага за деликатно регистриране на спонтанното и автентично поведение на детето и взаимодействията му с околната и социална среда, без то да усеща, че е център на наблюдение.

Слаба страна на наблюдението е субективизма на учителя по време на наблюдението.

✔ Наблюдение, в което учителят е участник (включено наблюдение)

Задача при този вид наблюдение е учителят – наблюдател да участва в дейностите на детето. Например: даване на разяснения; задаване на насочващи въпроси; използване езика на тялото; подготвяне на обстановката за извършване на дадена дейност; съучастник в играта на

детето; поощряване на другите деца да се сближат с наблюдаваното дете и др.

Силни страни на наблюдението: помощ от учителя, която може да доведе до по-високи резултати

Слаба страна на наблюдението е субективизма на учителя при наблюдение поведението на детето и регистриране на резултатите.

Познавателна задача

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

- ✔ Задачите със структуриран отговор, които се използват за проследяване на възприемането на *знанията,* тяхното *разбиране* и *приложение*то им. Смята се, че този вид задачи имат по-висока степен на обективност, което от своя страна допринася за надеждността на измерването на резултатите от развитието.
- ✔ Задачи със свободен отвор се използват при установяване на ***изпълнителски умения*** – пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране – при които се проследява тяхното изпълнение и анализира крайният резултат, който във всички случаи ще бъде уникален за всяко дете.

Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти (фантастични разкази, игри, рисунки, апликации, конструктивни и хартиени модели, пластилинови фигури и форми, и др.). Част от тези произведения могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето, други – да бъдат документирани чрез видео и снимки и поставени в портфолиото. Те имат изключителна стойност при проследяване на резултатите от образователния процес, документирайки развитието, креативността и успеваемостта на детето.

Социометрични методи

Всяка детска група има свой специфичен облик, който е повлиян от взаимоотношенията между децата вътре в групата и от подходите на детските учители. Социометрията описва и анализира социалните взаимоотношения и структура в групи с помощта на социограма или социоматрица.

При определени случаи, според учителите, този метод успешно може да се използва.

Форми за проследяване постиженията на децата

Портфолио

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова група и продължава до края на подготвителна група.

Портфолио – буквално означава "запис". Когато става въпрос за детско портфолио, имаме предвид "запис" на етапите от процеса на адаптиране, игра и учене, както и постиженията по различните образователни направления. Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги "видими" и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето, и по този начин може да подпомогне и родителя. За разлика от другите методи за оценяване, които дават информация за моментното състояние, портфолиото отразява развитието на детето, като процес. За да се постигне този ефект, материалите включени в портфолиото трябва да бъдат събирани по време на целия престой на детето в детската градина.

Цел: Хронологично и автентично проследяване на резултатите от социализацията, възпитанието и обучението на детето в детската градина.

Принципи: При създаване на портфолиото учителят съблюдава следните:

Личностен и индивидуален подход

Автентичност

Хронологичност

Активност

Интерактивност и комуникация

Прозрачност

Креативност и успеваемост

Основни **характеристики** на детското портфолио*;*

- Да се анализират, обобщят и систематизират резултатите от дейностите на детето.
- Да се оценят обективно детските постижения.
- Да се уважи и стимулира неповторимостта у всяко дете.
- Да се планира по-нататъшната програма за личностното развитие на детето.

Видове: Според носителят на информация портфолиото може да бъде: хартиено или електронно портфолио.

Съдържание: В портфолиото се включва всичко, което показва *хронологично* уникалността и индивидуалността в развитието на детето; резултати от постиженията по седемте образователни направления: български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

- Портфолиото е набор от подбрани и подредени материали, снимки (на предмети, продукти от различните дейности – моделиране, конструиране, игри и т.н.); резултати от дидактични задачи; участие в тържества (снимки и дискове); протоколи от наблюдение; чек листове, които отразяват постигнатите конкретни резултати в развитието и обучението. В детското портфолио се поставят грамоти и отличия, получени от участия в състезания и конкурси. **Методика за проследяване постиженията на децата Индивидуална карта за всяко дете.**

1. Критериите отговарят на очакваните резултати по образователни направления от Наредба №5 за предучилищното образование.

2. Скала за оценка в точки:

✔ справя се самостоятелно – 3 т.

✔ справя се с помощта на въпроси – 2 т.

✔ справя се с помощта на учителя – 1 т.

✔ не се справя – 0 т.

3. Степен и оценка на придобитите компетентности:

✔ от 0 до 1 – ниска степен; оценка - не се справя, справя с помощта на учителя

✔ от 1 до 2 т. – средна степен; оценка - справя се с помощта на въпроси ✔ от 2 до 3 т. – висока степен; оценка - справя се самостоятелно.

3. При попълване на картата срещу всеки критерий се отбелязват отговарящите за детето точки.
4. В синята графа се нанася общия брой точки за образователното ядро, което представлява сборът от точките, определени за всеки критерий от образователното ядро.
5. В червената графа се нанася степента на придобити компетентности и получената оценка, които се получават като се делят получените точки на броя на критериите и полученият резултат се съотнесен към степента и оценката. */нанасяме и получения цифров резултат/*
6. Определяме степента и оценката на придобитите компетентности на всяко образователно направление като

сумата от точките по образователните ядра делим на общия брой критерии за образователното направление. */нанасяме и получения цифров резултат/*

7. В края на диагностиката се отчита общата оценка и степен на придобити компетентности по всички образователни направления, като сумата от всички точки се дели на броя на всички критерии и полученият резултат се съотнесе към степента и оценката. */нанасяме и получения цифров резултат/*
8. **Диагностика на ниво детска група.**

1. В таблица за всяко образователно направление се нанасят обобщените резултати за всички ядра и се изчислява процент.
2. За всяко образователно направление се изчисляват средни стойности.
3. В края на таблицата се изчислява средни стойности, изразени в проценти.
4. **Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование .**

Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството.

Принципи на взаимодействие – взаимно доверие, уважение на различията, хуманизъм и толерантност, равнопоставеност, прозрачност, информираност, ангажираност, отговорност, демократичност, диалог, подкрепа без предразсъдъци, положителна нагласа.

1. Сътрудничество и взаимодействие между детска градина и семейство е от значение за адаптирането на детето към правилата на образователната институция и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност. Постига се на две нива - ниво група и на ниво детска градина.

1.1.Основни форми на сътрудничество и взаимодействие са:

1.1.1. Индивидуални форми на сътрудничество – провежда се по договаряне, по инициатива на родители и учители.

- Индивидуални разговор – обмен на идеи още преди приема на детето и при постъпване с опознавателна цел - информативен разговор с цел запознаване на родителя с резултати от предучилищното образование - среща, разговор, когато конкретна ситуация го прави необходима - Рутинни разговори – с цел информация за промени в детското развитие и поведение.
- Индивидуални консултации - ежедневни и в определения за ДГ ден за консултации. Провеждат се по инициатива на учители (за споделяне на наблюдавани затруднения, които изискват намеса на външен експерт) или родители.
- семейни консултации – от психолог, логопед, педагог/ специален педагог;
- Други индивидуални форми – телефонно обаждане, съобщение по имейл, съобщение със средства на интернет.

1.1.2. Групови форми на сътрудничество с родителите :

- родителските срещи – фиксирани в плана за сътрудничество и взаимодействие на всяка възрастова група;
- училище за родители - група за подкрепа на родители – обучения, тренинги, делови и ролеви игри, споделяне и обмяна на идеи и опит;

1.1.3. Включване на родителите в процеса на предучилищното образование:

- участие в изготвяне на годишен план на групата за сътрудничество и взаимодействие Детска градина – Семейство;
- участие в основната форма на работа на детския педагог – Учител за един ден
- участие в дни на отворени врати и съвместни мероприятия;
- празници и мероприятия от плана за сътрудничество и взаимодействие на всяка възрастова група и на ДГ;

1.2. Други форми на комуникация:

- правила на групата;
- информационни табла в детските групи за образователен акцент и тема на седмицата, предложения за

съвместни игри, полезна информация, детско творчество, апели и послания; 🎬 Опознават съдържанието на педагогическия процес и на ежедневието в ДГ; 🎬 Обменят информация не само с педагога, но и помежду си;

- Укрепват родителска общност като важна институция;
- Информация в сайт на ДГ, фейсбук на ДГ и група – за събития, детски успехи;
- анкети, въпросници; 🎬 детско портфолио.

2.Родителите и учителите имат споделени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на детето:

- Опознават съдържанието на педагогическия процес и на ежедневието в ДГ
- Обменят информация не само с педагога, но и помежду си
- Повишават своята педагогическа компетентност и я принасят в къщи. 🎬 Укрепват родителска общност като важна институция

3.Сътрудничество между детска градина и други педагогически специалисти и институции, подпомагащи дейностите на детската градина

3.1. Сътрудничество с РУО и община Варна – координиране на дейности, информираност, подкрепа и корекции, проектни предложения, кариерно развитие на педагогическите кадри, финансиране, оценка за законосъобразност и целесъобразност.

3.2. Сътрудничество със социални, здравни, културно – просветни институции и фирми - помощ при реализиране на различни мероприятия и дейности, обогатяване формите на

педагогическо взаимодействие, подкрепа на потребностите и интересите на децата.

Програмната система на Детска градина №6 „Палечко“ за учебната 2026/ 2027г. е приета на Педагогически съвет с Протокол №1 от 14.09.2026 и утвърдена със Заповед № 479./14.09.2026г.